

מדובר בה לפני יאוש, ולעולם לאחר יאוש אינם צריכין להחזיר, לפי שכבר קנאה ביאוש ושינוי רשות.

נוסח אחר במחלוקת דלעיל, על מה נאמר: רב אמר בר אבהו – שנה להא דרמי בר חמא ורבא, אהא – לענין זה ששינוי בתוספתא (בבא מציעא פ"ה הכ"ה), הניח לון אביהו לבניו כשמת מעות של רבית שקיבל על הלואה שהלווה, אף על פי שידעין שמעות מסוימות אלו הן של רבית, אין חייבין להחזיר. אמר רמי בר חמא, זאת אומרת שרשות יורש ברשות לוקח דמי, ולכן אף שמהאב היו מוציאים מעות אלו, הם עצמם קנו אותן ביאוש ושינוי רשות. רבא אמר, לעולם אימא לך רשות יורש לאו ברשות לוקח דמי, ושמיא קמא דאמר קרא (ויקרא כה לו) לענין איסור ריבית, אל תפק מאתו נשך ותריבית ויראת מאלוהיך וחי אחיך עמך, ודרשו חכמים, אהדר ליה כי חיבי דנתי ביה – החזיר ללוה את הרבית כדי שהוא יחיה גם כן, כמון, ולא יפסיד את הרבית, וכיון שכתבה התורה 'עמך', משמע שרק לדריה קא מוהרי ליה רחמנא – את מקבל הרבית עצמו הוזירה התורה להחזיר, אבל לבריה לא מוהרי ליה רחמנא – את בניו לא חייבה התורה.

מבאר הגמרא: מאן דמתני לה – את דברי רמי בר חמא אבריהתא לענין שאין הבנים צריכים להחזיר את הרבית, כל שכן שגם אמתניתין, לענין השבת גזילה, שייך לומר ולהוכיח שקנו הבנים את הגזילה בשינוי רשות, אך מאן דמתני לה אמתניתין, יתכן שרק לענין גזל אמר כן שקנאוה, אבל אבריהתא, שמודרב בה לענין רבית יורד רמי בר חמא שאין להוכיח כן, משום שברא מתני לה שאין הבנים צריכין להחזיר הרבית מטעם אחר, משום שנאמר וחי אחיך עמך, ולמדו מכך למעט את הבנים.

הגמרא מביאה ברייתא בענין משנתנו: תנו רבנן, הגזל ומאכיל את בניו ומת, פטורין הבנים מלשלם. ואם לא אכלו אלא שהניח הגזילה לפניהם, אם הבנים גדולים הרי הם חייבין לשלם ולהשיב את הגזילה, אך אם הם קטנים פטורין הם מלשלם, שאף כשהגזילה בעין יא אפשר לחייבם להחזיר לפי שערין מחוסר גבייה הוא, ואינם בני חיוב ודין. ואם אמרו הבנים הגדולים, אין אנו יודעין השבונות שחשב אבינו עמך ויתכן ששילם לך כבר על הגזילה, פטורין. מקשה הגמרא: וכי משום דאמרין אין אנו יודעין חשבונות אבינו הרי הם פטורין, הלא אין טענתם אלא טענת שמא, והגזלן טוען ברי, וברי ושמוא ברי עדיף. מתרצת הגמרא: אמר רבא, הכי אמר, גדולים שאמרו יודעין אנו בבירור כל השבונות שחשב אבינו עמך, ולא פש לך גביה במי – ולא נשאר לך אצלו כלום, פטורין מלשלם, שנאמנים במוט שהיו טוענים החזרנו לך, או, כשאין עדים על הגזילה, שהיו טוענים 'לא היו דברים מעולם'.

עוד ברייתא אחרת בענין זה: תניא איך, הגזל ומאכיל את בניו, פטורין הבנים מלשלם. ואם לא האכילם אביהם אלא הניח לפניהם והם אכלו לאחר מות, בין אם גדולים הם בין אם קטנים הם, הרי הם חייבין לשלם. מקשה הגמרא, קטנים מי מיתייבי לשלם, לא יתא אלא דאזיק אוזני – הרי אפילו אם יזיקו בידים ככוונה פטורים הם. אמר רבי פפא, הכי אמר, הניח לפניהם ועדיין לא אכלו, בין גדולים בין קטנים חייבין להשיב הגזילה לבעלים.

הגמרא מביאה נידון הדומה לסוגייתנו: אמר רבא, הניח להם אביהם פרה שאולה, משתמשין בה כל ימי שאלתה, לפי שירשו מאביהם את זכות ההשתמשות שהיתה לו בפרה. מהה פרה בעודה אצלם, אין חייבין באונסיה, ואף שכל שואל חייב בכך, הם שאלוה ולא קבלו על עצמם חיובי אונסין. ואם בסקבורים הם שאלו אביהם היא וירשוה ממנו, ומכוחה ואכלוה, הרי זה נחשב כאונס אביהם על לחיבם על הדיק על עצמו אלא כיון שנתנו מהבשר משלמין דמי בשך בזול – שני שליש ממחיר הבשר שאכלו. ואם הניח להם אביהם אחריות נכסים – קרקעות, חייבין לשלם. הגמרא מביאה שתי שיטות אודות דין זה בהניח להם אחריות נכסים: אימא דמתני לה ארישא – יש ששנו דין זה, על הרישא לגבי חיוב אונסים, שכשנאנסה הפרה יכולים הבעלים לגבות דמיא מנכסי האב המשועבדים, שמשעה ששאל הפרה נשתעבדו נכסיו לכל אונס

שיארע לפרה. ואימא דמתני לה ארישא בשלא ידעו שהיא שאולה ואכלוה, שיכולים הבעלים לגבות מנכסים שהוריש להם האב את כל דמי הפרה ולא רק דמי בשר בזול, משום שהאב פשע במה שלא הודיע להם שאינה שלו אלא רק שאולה היא אצלו. מבאר הגמרא: מאן דמתני לה ארישא לגבי נאנסה שגובים את דמי הפרה מנכסי האב, כל שכן ארישא שאם אכלוה הבנים שיגבו את כל דמי הפרה מנכסים. ולשיטה זו שדברי רבא הם על הרישא, צריך לומר שנכסי האב נשתעבדו כבר מתחילת השאלה לגבות מהם אם לא תחזור הפרה בעין, שאם נשתעבדו רק בשעת האונס הרי נאנסה ברשות היורשים ואין לגבות מנכסיו, ולפי זה רבא פליגא על דרב פפא והמובא להלן, אבל מאן דמתני לה ארישא לגבי המקרה שאכלוה, יתכן שדוקא בזה גובים הכל מהנכסים לפי שנשתעבדו נכסיו עוד בחייו בשעה שפשע ולא הודיע להם, אבל ארישא לא נאמר דין זה שיגבו מהנכסים, כיון שלא נשתעבדו משעת תחילת השאלה אלא רק משעת האונס, והרי נאנסה רק לאחר מותו, ותינו דרב פפא ואין הוא חולק על רבא.

הגמרא מביאה את דברי רב פפא: דאמר רב פפא, אדם שהיתה פרה גניבה לו – אצלו מערב שבת ומקבה – ושחטה בשבת, הרי הוא חייב לשלם תשלומי 'ארבעה וחמשה' כדין הגונב וטובח שור או שה גנובים, ואינו נפטר משום קם ליה בדרבה מיניה אף שמתחייב סקילה על השחיטה בשבת, מפני ששכר היה חייב בגניבה – בתשלומי הקרן משעה שגנב בערב שבת, שהוא קודם ששכר ליד איסור שבת. ואף שתשלומי ארבעה וחמשה אינו מתחייב אלא בשבת בשעת טביחה, מכל מקום אינו נפטר מהם מחמת עונש המיתה כיון שתשלומי ארבעה וחמשה קנס הוא, ומיתה אינה פטרת אלא תשלומי ממון ולא קנס. אבל אם היתה פרה שאולה לו מערב שבת, ומקבה בשבת, פטור מתשלומי קרן על גזילתו, לפי שאיסור שבת ואיסור גניבה – גזילה באין באחד – בשעת הטביחה, לכך אינו מתחייב אלא בעונש מיתה החמור ולא בחיוב ממון הקל. ובה לא שייך לחייבו ארבעה וחמשה, לפי שאינו גנב אלא גזלן. ומדין זה למדים אנו שדעת רב פפא היא ששואל אינו מתחייב מתחילת השאלה אלא רק בשעת הפשיעה והאונס, שאילו היה חיובו משעת שאלה, מדוע פטרו את השואל ששחט בשבת, והרי אין מעשה השחיטה שמחייבו מיתה מחייבו בתשלומי הפרה, אלא כבר משעת השאלה נתחייב בזה.

הגמרא מביאה ברייתא אחרת דין משנתנו מפסוק: תנו רבנן, נאמר בפסוק (ויקרא ה כב) לענין גזל 'השיב את הגזילה אשר גזל, מה תלמוד לומר 'אשר גזל', הרי פשטו שמודרב על הגזילה שגזל, אלא אמרה תורה, יהייר בעין שגזל, דהיינו את הגזילה עצמה, ואם אינה קיימת פטור, וודאי שאין הכוונה לפטור את הגזלן עצמו מתשלום דמי הגזילה, אלא על בניו הוא, ומכאן אמרו חכמים שהגזל ומאכיל את בניו, פטורין הן מלשלם. הניח לפניהם ועדיין הגזילה קיימת, דעת חכמים שבין אם הם גדולים ובין אם הם קטנים, חייבין להשיב את הגזילה. משום סומכוס אמר, רק גדולים חייבין, אבל קטנים פטורין, לפי שאי אפשר לחייב קטנים בהשבה אף שהגזילה קיימת אצלם.

מביאה הגמרא מעשה בענין קבלת עדות שלא בפני בעל דין: בר חמיה – בן חמי דרבי ירמיה מרן גלי באפיה – סגר דלתות הבית בפני דרבי ירמיה שלא יוכל להכנס, משום שאביו וחמיו של רבי ירמיה) מת, ורצה רבי ירמיה להחזיק בבית חמיו מחמת טענה שהיתה לו כדלהלן, ובן חמיו שהיה קטן עדיין, רצה למנוע בעדו וסגר דלתות הבית. אהא – בא רבי ירמיה לקפיה – לפני בית דינו דרבי אבהו לוד על כך. אמר לו רבי אבהו, שילו הוא תובע, שהרי הוא יורש את אביו. אמר ליה רבי ירמיה, אכן הוא היורש, אבל בית זה אביו נתנו לי בחייו, והא מיתניא סהדי – והרי יש לי עדים דאחזקין ביה בתי דאביה – שהחזקתי בבית זה שלש שנים בחייו האב, ונמצא שיש לי חזקה עם טענה שבית זה שלי הוא. אמר ליה רבי אבהו, ובי מקבלין עדים

1 יום הראשונים אין יורדין לגבות מנכסיו, דאָמער קאָ פֿאַר פֿונדן יומיון
2 – תולים אנו שהוא טורח ללוות כסף בכדי שיהיה לו להחזיר,
3 ולכך לא בא. מציעא – שלושים יום האמצעיים נמי לא נחתין ליה
4 לנכסיה. דאָמער דאָמא לא אשכח למיזן – תולים אנו שמא לא מצא
5 מי שילווה לו מעות, וקאָ פֿאַר פֿונדן – ועתה הוא טורח למכור את
6 נכסיו כדי שיוכל לפרוע את חובו. פֿאַרפֿא – שלושים ימים
7 האחרונים נמי לא נחתין לנכסיה. דאָמער דאָמא גופיה קאָ פֿאַר פֿונדן
8 – תולים אנו שמא הלווק את נכסיו טורח עתה אחרי מעות בכדי
9 לשלם עבור מקחו ולכך הלוח אינו בא עדין לבית דין. לא אָמא
10 אחר תשעים הימים, פֿאַרפֿא אָרדכאָ אָניכסיה – כותבים ונותנים
11 למלוה שטר פֿסק דין שיוכל הוא לילך ולגבות מעותיו מנכסי
12 הלוח בכל מקום שהם. וְהָנִי מִיָּלִי שִׁמְמַתִּינִים לוֹ דִּיאָמֵר אָתִינֵא
13 – שהוא יבוא לאחר מכן, אָבֵל אם מתחילה אָמֵר לֹא אָתִינֵא, לֹא־לֵתֵר
14 – מיד פֿאַרפֿא שטר 'אדרכא' למלוה. וְהָנִי מִיָּלִי שִׁמְמַתִּינִים לוֹ אִם
15 אמר שיבוא, בְּמִלְּוֹה, אָבֵל לתובע שישב לו פֿאַרפֿא שהפךד בשטר
16 ואינו מחזיר לו. לֹא־לֵתֵר פֿאַרפֿא שטר אדרכא על נכסיו. וְכִי
17 פֿאַרפֿא שטר זה, אָמֵרפֿא – על קרקעות, אָבֵל אָמֵרפֿא לֹא
18 כותבין, שיש לחוש דאָמא שָׁמַיִם וְאָבֵל לֹהוּ מִלְּוֹה לְמִשְׁטָלִי – שמא
19 ינהרג המלוה ויכלה את המטלטלין שנבנה בחובו, וְכִי אָתִי לֹהוּ
20 וּפְתִיטִי פֿאַרפֿא וּפֿאַרפֿא לֹהוּ לְשִׁטָּא – וכאשר יבא הלוח לבסוף ויביא
21 עדים שיפסלו את השטר וירצה לחזור ולגבות את מטלטליו
22 מהמלוה, לֹא מְשַׁבַּח מִיָּדִי מִיָּמֶנָה – לא ימצא דבר לגבות ממנו, מה
23 שאין כן קרקעות שאין המלוה יכול לכולתם. וְכִי אָתִי לֹהוּ מִשְׁטָלִי
24 לְמִלְּוֹה, פֿאַרפֿא גם על מטלטלין של הלוח, משום שאף אם יכלה
25 את המטלטלין יוכל הלוח לגבות את חובו מקרקעותיו. הגמרא
26 דוחה זאת: וְלֹא הִיא – לא כך הוא הדין, אלא לעולם אָרדכאָ
27 אָמֵרפֿא לֹא פֿאַרפֿא אָף על גב דאִיתִי לֹהוּ מִשְׁטָלִי, משום
28 דחִישִׁינֵא שָׁמַיִם תְּכִסִּיף – יתקלקלו קרקעותיו ולא יהיה ללוח מהדין
29 לגבות. וְכִי פֿאַרפֿא אָרדכאָ מִיָּדִי מִיָּמֶנָה – צריכים להודיע ללוח
30 על כך. וְהָנִי מִיָּלִי, דִּמְיָרְכָה – שהוא נמצא בתוך מהלך יום אחד,
31 אָבֵל אם הלוח מירחק יותר מכן, לא צריך להודיעו. וְכִי מִיָּדִי
32 וְכִי לֹא – ויש לו קרובים שיכולים להודיעו, אִי נִמִּי דִּיאָמֵר שְׁיִירָתָא
33 דְּאָוִלִי וְאָתִי תָּהִם – שיש שיירות שבאות והולכות למקומו, מְשַׁהֲנִין
34 לִיה – ממתנים מלכתוב שטר אדרכא תְּרִיסֵר יָרֵחַ שָׁתָא – שנים
35 עשר חודש כפי הצורך, עַד דְּאָוִלִי וְכִי שְׁיִירָתָא – עד שילכו
36 השיירות למקומו וישבו לכאן. כִּי הִיא – כמעשה זה שהיה דְּרִיבָאָ
37 שָׁתָא לֹהוּ אָחָא תְּרִיסֵר יָרֵחַ שָׁתָא שלא לכתוב לו אדרכא על
38 הלוח שר שלא היה בעירו, עַד דְּאָוִלִי וְכִי אָתִי שְׁיִירָתָא מִבִּי חוּזָא
39 – עד שילכו וישבו השיירות מכאן לבי חוואי, ששם היה הלוח.
40 הגמרא דוחה את הראיה מרבנא: וְלֹא הִיא – אין זו ראיה, תָּהִם
41 במקרה של רבינא. אִינִישׁ אִלְיָאָ הָוָה – מר אחא היה אדם אלים,
42 אִי הָוָה מְטִיא אָרדכאָ לִידֵיהּ לֹא הָוָה אָפְשֵׁר לְאָפְקִי מִיָּנִי – אם
43 היתה מגיעה אדרכא לידיו לא היה אפשר להוציאה ממנו אחר
44 כך ואם יגיע הלוח ויביא עדיו שאינו חיבו, לכך הורה לו רבינא
45 להמתין שנים עשר חודש, אָבֵל הָבָא באדם שאנו אלים, אפילו
46 כשיש שיירות מכאן לשם לא נִפְרִינֵן לִיה – אין ממתנים ללוח אלא
47 אם הוא קרוב מהלך יום אחד, כלומר, עַד דְּאָוִלִי שְׁלִיחָא בְּתִלְתָּא
48 בְּשַׁבְּתָא – עד שילך שליח בית דין ביום שלישי בשבת להודיעו
49 ללוח. וְכִי אָתִי אָחָא בְּתִלְתָּא בְּשַׁבְּתָא – ויחזור הלוח ביום רביעי בשבת.
50 וְכִי מְשַׁהֲנִין בְּשַׁבְּתָא קָאִי בְּרִינִיָּה – וביום חמישי שהוא זמן מושב בית
51 דין יעמוד לפני בית הדין.
52 הגמרא מבררת את דין הנאמנות לגבי הזמנה לדין: אָמֵר דְּרִיבָאָ,
53 הִיא שְׁלִיחָא דְּרִיבָאָ – שליח בית הדין שהלך להזמין אדם לדין, וחזר
54 ואמר שהוא אינו רוצה לבא, מְהִימִנֵן לִיה כְּכִי תָּרִי – נאמן השליח
55 כשני עדים. וְהָנִי מִיָּלִי שנאמן, רַק לְשִׁמְמַתָּא – לנדותו, אָבֵל לְשִׁמְמַתָּא
56 – לכתוב עליו שטר נידוי, פִֿינֵן דְּמִמּוֹנָא קָא מְשַׁפֵּר לִיה – מאחר
57 שהוא נחסר בכך ממנו, דָּקָא פִֿעִי לִיה לְמִיתָב לִיה וְכִי לְסַפֵּרָא –
58 שעליו לשלם לסופר בית הדין את דמי השטר שכתבו עליו, לֹא –
59 אין סומכין על שליח בית דין לבדו אלא אף על שני עדים. וְכִי אָמֵר
60 דְּרִיבָאָ, וְכִינֵן וְכִינֵן – בית דין מוזמנן אדם ליום פלוני לדין, אָפְשֵׁר

1 שְׁלֹא בְּפִנִי בַעַל דִּין – וקטן הרי הוא כשלא בפניו. ענה לו רבי ירמיה,
2 וְלֹא, וְהָא קָתְנִי שֶׁאִם הֵנִיחַ הָאֵב הַזֶּה לִבְנֵי הָאֵם קִימַת בֵּין גְּדוּלִים
3 בֵּין קְטָנִים תִּיבִין, אָמֵר לִיה רַבִּי אֲבִין, הִרִי מְחִלָּקָת סוּמְכוֹס בְּצִידֵךְ
4 שֶׁחֹלֵק שֶׁם בְּרִייתָא וְאִמֵּר שְׁפִטוּרִין. אָמֵר לוֹ רַבִּי יִרְמְיָה, אִיכְפֹּל
5 בּוֹלִי עֲלֵמָא – האם עמלו וטרחו כולם וקאָ – וסברו פֿסוּמְכוֹס אָף
6 שהוא נגד רבים, בכדי לְאָפְקִיעוֹן לְדִידִי – שלא אוכל לקבל את שלי,
7 הלא יש לפסוק הלכה כחכמים שמקבלין עדות אף לגבי קטנים,
8 ולקבל את עדי. אָדְרָכָה – בינתיים, אִינִלְגֵּל מִלְּתָא – נלגלגו
9 הדברים ואתא וּמְטָא לְקַמְיָה דְּרַבִּי אָבָהוּ – ובאו לפני רבי אבהו.
10 אָמֵר רַבִּי אֲבָהוּ, הָאֵם לֹא שְׁמַעִי לָכוּ – לא ידוע לכם הָא דְּרַבִּי יוֹסֵף
11 בֶּרֶךְ הָאֵם רַבִּי אוֹשְׁעִיא, דִּיאָמֵר רַב יוֹסֵף בֶּרֶךְ הָאֵם אָמֵר רַבִּי
12 אוֹשְׁעִיא, הִינוּק – קטן שהיה לו עבדים וקָמָה פְּסִיעוֹם שֶׁל עֲבָדָיו וְיָרַד
13 לְתוֹךְ שֶׁהָא שֶׁל חֲבִירוֹ, וְאָמֵר שְׁלִי הוּא, אִין אִמֵּרִים נִמְתִּין עַד שְׁיִנְדִּיל
14 וְאִזְנֵן עִמּוֹ, וְלֹא מוֹצִיאִין מִיָּדוֹ מִיָּד, וְלִבְשִׁינְדִּיל יָבִיא עֲדִים שֶׁשֶׁלוֹ
15 הִיא וְנָתַח אֵם הָדִין עִימּוֹ. וְאִם כֵּן גַּם כֵּאֵן יֵשׁ לִנְהוּג כֵּן נִלְהַעֲמִיד
16 הַקְרָעָא בִּידֵי רַבִּי יִרְמְיָה, ולבשיגדל בן חמיו יביא את עדיו שהחזיק
17 בבית. דוחה הגמרא: מִי דְמִי, תָּהִם הוּא דְּפִסְקִינֵן מִיָּנִי – דוקא שם
18 מוציאין את התינוק, דִּיאָמֵר קִימָא לִיה אָחֻקָה דְּאָבָהוּ – מפני שאין
19 לו חזקת אביו שהיתה שלו. אָבֵל הָבָא – היכן דאִיתִי לִיה לְקֵטֵן
20 הָקָה דְּאָבָהוּ – חזקה שישורשה מאביו, כמו במקרה זה, לֹא מוֹצִיאִין
21 הבית מחזקתו, אלא ישאר הבית ברשות הקטן.
22 הגמרא מביאה מקרים שמקבלין עדות שלא בפני בעל דין: אָמֵר רַב
23 אִשִּׁי אָמֵר רַבִּי שְׁבִתָּא, מְקַבְּלִין עֲדִים שְׁלֹא בְּפִנִי בַעַל דִּין. תָּהִי בָּה –
24 היה מעיין רבי יוחנן, וְכִי מְקַבְּלִין עֲדִים שְׁלֹא בְּפִנִי בַעַל דִּין. קִרְפֵּלָה
25 מִיָּנִי רַבִּי יוֹסֵף בֶּרֶךְ הָאֵם מְרַבִּי יוֹחָנָן לְפָרֵשׁ שֶׁמְדוּבֵר בְּגוֹן שְׁתִּיָּה הוּא
26 – בעל הדין חולה, או שהיה עדין חולים והולכים למות, או שְׁתִּיָּה
27 עָדִין מְקַבְּשִׁין לִלְפִי לְמִדֵּינָתָהּ הִים וְלֹא יוֹכְלוּ לְהַעֲדִי לֵאחֲרֵי מִכָּן, וְשָׁלְחוּ
28 לוֹ בֵּית דִּין לִנְתַּבֵּעַ לְבֵא לְדִין וְלֹא בָּא, בְּכָל אֶחָד מֵאֻפְנִים אֵלּוֹ
29 יכולים לקבל עדות גם שלא בפני בעל הדין.
30 אופו נוסף: אָמֵר רַב יְהוֹדָה אָמֵר שְׁמוּאֵל, מְקַבְּלִין עֲדִים שְׁלֹא בְּפִנִי
31 בַעַל דִּין. אָמֵר רַב עֲזַרְיָה, לְדִידִי מִיָּפְרָשׁ לִי מִיָּנִי דְּשִׁמּוּאֵל –
32 בעצמי שמעתי משמואל שלא אמר כן אלא בְּגוֹן דְּפִתְחָהּ לִיה
33 בְּרִינִיָּה – שכבר התחילו שניהם לדון לפני בית הדין, ועתה רוצה
34 התובע להביא עדיו, וְשָׁלְחוּ לִיה לִנְתַּבֵּעַ שִׁיבָא וְלֹא אָתָא – ולא בא.
35 אָבֵל אם לא פִתְחָהּ לִיה בְּרִינָא, מְצִי אָמֵר לִיה הִנְתַּבֵּעַ אִינִי מַעוֹנִין
36 לדון בבית הדין זה כלל אלא אָמֵר לְבִית דִּין הִגְדוֹל שְׁבִארָךְ יִשְׂרָאֵל
37 אִוְלִיָּה – הריני הולך. מְקַשָּׁה הגמרא: אִי הָכִי, כִּי פִתְחָהּ לִי נִמִּי מְצִי
38 אָמֵר לִיה לְבִית דִּין הִגְדוֹל אִוְלִיָּה. נִקְמִיבָה הגמרא: אָמֵר רַבִּינָא בְּגוֹן
39 דְּקָמֵר דִּיפְסָא – שמחזיק הוא אגרת מִבֵּית דִּין הִגְדוֹל שֶׁשֶׁלְחוּ לְבִית
40 דִּין שֶׁל כֵּאֵן לְכּוּפּוֹ לְדוֹן אֲצֵלָם.
41 הגמרא מביאה מחלוקת לגבי קיום שטרות שלא בפני בעל דין:
42 אָמֵר רַב, מְקִימִין אֶת הַשְּׁטָר שְׁלֹא בְּפִנִי בַעַל דִּין – הלוח. וְכִי יוֹחָנָן
43 אָמֵר, אִין מְקִימִין אֶת הַשְּׁטָר שְׁלֹא בְּפִנִי בַעַל דִּין. אָמֵר לִיה רַב שְׁשֵׁת
44 לְרַבִּי יוֹסֵף בֶּרֶךְ אָבָהוּ, אָפְקִרָה לָךְ מְשַׁמִּיָּה דְּרַבִּי יוֹחָנָן, אָמֵר קָרָא (שמות
45 כא בט) לַגִּבּוֹר שׁוֹר מוֹעֵד, וְהוֹעֵד בְּכָעֲלִי וְלֹא יִשְׁמְרֵנִי, שְׁאִמְרָה תוֹרָה
46 יָבֵא בַעַל הַשׁוֹר וְיַעֲמֹד עַל שׁוֹרֵי בִשְׁעַת קִבְּלָתָהּ הָעֵדוּת בְּבֵית דִּין, וְרַק
47 בזה נעשה מועד.
48 הגמרא מביאה את סדר גביית החוב: אָמֵר רַבָּא הִלְבָּתָא כִּרַּב
49 שְׁמִימִין אֶת הַשְּׁטָר גַּם שְׁלֹא בְּפִנִי בַעַל דִּין, וְאִפְּלִי אִם הִלּוּהּ עוֹמֵר
50 וְצוּחָה אֶל תְּקִימּוֹתָהּ שְׁמוּוֹיָהּ הוּא. וְכִי אָמֵר הִלּוּהּ נִקְיִי לִי וְכִינָא –
51 תנו לי זמן והמתנו מלגבות מנכסי עד דְּפִתְחִיתָנָא סְהָדִי – עד
52 שאביא עדים וּמְשַׁמִּיָּה לִיה לְשִׁמְמַתָּא – ואתקלקל את השטר בכך
53 שיעידו עליו שהוא מוזמן, נְקִמִּינֵן לִיה – נתנים לו זמן להביאם. אִי
54 אָתָא אָתָא – אם הביאם בזמן. הִבִּיא, אִי לֹא אָתָא, נְפִרִינֵן לִיה בַּח"ב
55 – ימים שני וחמישי ושני, כלומר, ממתנים לו מוזמנים אותו ליום
56 שני, ואם לא בא מוזמנים אותו ליום שני שלאחריו. אִי אַחֵר כֵּל זֶה לֹא
57 לֹא בֵּא מִזְמָנִים אוֹתוֹ שׁוֹב לִיּוֹם שְׁנִי שְׁלֵאֲחֵרִיו. אִי אַחֵר כֵּל זֶה לֹא
58 אָתָא, פַֿרְפֿינֵן פַֿרְפֿינֵן עֲלִיָּה – בית דין כותבים עליו שטר נידוי על
59 שאינו פורע חובו. ומעתה ממתנים לו תְּשַׁעֲנִין יוֹמִין עד שיורדים
60 לנכסיו. מבארת הגמרא: תְּלָתִין קָמָא לֹא נְחָתִין לְנִכְסִיָּה – שלושים

המשך ביאור למסכת בבא קמא ליום שלישי עמוד ב

1	דַּאִיתָתָא – על פי אשה שהולכת למקומו של הנתבע, וכן אַפּוּמָא	אֶמְרֵן – ולא אמרנו זאת, אֵלָא דְּלִיתִיה בְּמָתָא – שאין הנתבע נמצא	5
2	דְּשִׁיבֵי – על פי שכניו, שהם יאמרו לו בשם בית דין שיבוא לבית	כעת בעיר, שאז יש לתלות שודאי עשו אלו שליחותם ומסרו לו	6
3	דין ביום פלוני, ואין לחוש שמא שכחו ולא הזמינודו, אלא סומכים	כשבא לעיר שהוזמן לבית דין,	7
4	עליהם שעשו שליחותם ואם לא בא יכולים בית דין לנדותו. וְלֹא		